

Agraïment a Josep Pla en el seu centenari

Vaig veure molt poques vegades l'escriptor Josep Pla en persona i només en una ocasió hi vaig parlar; fou un dia quan passant per la plaça Nova ell i l'enyorat amic Francesc Alsius estaven asseguts en una taula fora del bar Plaça. En saludar-los em vaig aturar un moment. L'Alsius ens presentà i van convidar-me a estar una estona amb ells. Conservo un gran record d'aquella única aproximació.

De què ve el meu agraïment? Doncs, molt senzill.

Com gairebé a tots els nois de la meua edat, ens van robar la nostra joventut dels 17 anys fins als 24. Entre rojos i blancs, ens varen malmetre el millor de la nostra existència i com que no podia ser diferent, quan ens varen deixar "tranquils" no servíem per a res, no teníem ofici ni benefici, ni cultura, que encara és pitjor. Explicant aquestes desventures als amics vaig trobar suport en alguns dels seus consells. Uns em deien que no em desanimés, altres que procurés aprendre un ofici, altres m'aconsellaren que procurés ampliar els coneixements que tenia de l'escola primària, cosa que vaig fer. Però, allò que millor em va anar fou seguir el consell d'un bon amic que va dir-me: «llegeix, llegeix, llegeix...» i va recomanar-me, a part de la premsa diària, la revista *Destino*. I allà hi vaig trobar en Pla entre d'altres com Nestor Lujan, Sempronio, Santiago Nadal, Espinàs, els quals m'han ajudat a formar-me una mica per a anar tirant.

Agraeixo a Josep Pla el gaudir del seu "Calendario sin fechas", sobre temes diversos i d'actualitat en els quals m'enriquí i també vaig fer-hi algun somriure amb les seves anècdotes i reflexions. Sempre he recordat amb simpatia l'article que va escriure quan amb motiu dels seus 60 anys va haver de posar-se dentadura postissa, i es veu que les va passar tan "putes" que aconsellava al jovent que si volien tenir una bona vellesa no esperessin a passar per aquest trauma quan fossin grans, que ho fessin com més aviat millor, així de vells ja s'hi haurien acostumat.

Vaig continuar llegint en Pla i comentant-lo amb els meus amics i gaudint de la seva tan planera ploma, de la seva senzilla expressió tan entenedora. Un any pel meu sant, un bon amic que coneixia la meua debilitat per en Pla, va regalar-me tota la col·lecció de la seva obra completa, la qual, llavors, era de 27 volums. Va fer-me molta il·lusió i em va ajudar a endinsar-me una mica més al "planisme".

El dia 23 d'abril de 1981 va morir al mas Pla. El dia 24, l'endemà, va tenir lloc el seu enterrament a l'església parroquial de Sant Martí de Palafrugell. Jo vaig baixar expressament de Begur per acomiadar-lo i donar-li personalment les gràcies.

Vaig poder obtenir un recordatori d'aquest acte que encara guardo i

n'adjunto una fotocòpia a aquest escrit.

En l'esmentat recordatori hi ha una reflexió de Pla sobre l'estat de pecat que escriví al *Quadern gris* i que m'agrada molt.

Quan va complir els 80 anys es féu una petita festa al mas Pla. El meu fill Ricard hi fou present per fer un reportatge fotogràfic per comanda de "la Caixa"; vam lliurar fotos i els negatius i sento no poder mostrar-ne alguna.

En Pla ha estat molt polèmic al voltant del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, el qual no li ha estat mai concedit. Tots tenim defectes i qualitats que ens hem d'acceptar. I jo dic: gràcies, Josep Pla.

J. C. RIERA

«L'estat permanent de l'home és el pecat. (Lector: no precipiteu, si us plau, el comentari.) En la vida –em sembla– es pot acceptar aquest fet o tenir alguna pretensió a la puresa. Però sortir del pecat és impossible. Tan impossible com sortir de la injustícia. Si hom tracta de sortir del pecat, poden succeir dues coses: no acabar-ne de sortir pel contrapès del pecat o creure's haver-ne sortit sense ésser veritat, sense ésser cert i convertir-se, llavors, en un ésser fals i hipòcrita, capaç de fer qualsevol enormitat en nom de la puresa fingida. Considerar-se tothora un pecador sinistre pot donar una certa esperança d'arribar a la humilitat i la discreció. Espero que aquesta convicció no m'abandonarà en el curs de la meua vida. És l'única esperança que tinc.»

Josep Pla, *El quadern gris*, pàg. 459-460.

Aquesta esperança manifestada l'any 1919, no l'ha abandonat mai i fou ratificada el 27 de gener de 1981, dia en què rebé el viàtic i la unció dels malalts, sagrament que li ha estat administrat novament el 21 d'abril del mateix any, encara en ple coneixement.